

Kiedy wykonać zabieg na opadanie płatków w rzepaku?

Autor: mgr inż. Agata Kaczmarek

Data: 20 kwietnia 2019

Opadanie płatków w rzepaku jest kluczowym momentem na przeprowadzenie skutecznej ochrony plantacji przed chorobami grzybowymi. Rzepakowi w tym czasie zagrażają patogeny odpowiedzialne za wywołanie zgnilizny twardzikowej, szarej pleśni i czerni krzyżowych.

Rozwój tych chorób i ich nasilenie warunkowane są przez sprzyjające rozwojowi grzybów warunki środowiska.

Porażenie roślin

Aby doszło do porażenia roślin, musi nastąpić spotkanie się w jednym czasie kilku czynników:

- grzyb musi zostać **pobudzony do zarodnikowania** przez odpowiednią wilgotność i temperaturę,
- optymalna wilgotność powietrza (i gleby w przypadku zgnilizny twardzikowej) i temperatura są wymagane do dokonania infekcji roślin,
- **zbyt duże zagęszczenie łąnu** sprzyja utrzymywaniu się podwyższonej wilgotności i temperatury.

Kwitnienie odgrywa dużą rolę w kształtowaniu się plonu. Dlatego niezbędne jest chronienie rzepaku właśnie w tym czasie. Ta faza rozwojowa „dostarcza” pożywienia zarodnikom grzyba właśnie w postaci opadających płatków.

Płatki kwiatowe pokarmem dla patogenicznych grzybów

Kwitnienie odgrywa dużą rolę w kształtowaniu się plonu. Dlatego niezbędne jest chronienie rzepaku właśnie w tym czasie. **Ta faza rozwojowa „dostarcza” pożywienia zarodnikom grzyba właśnie poprzez opadanie płatków w rzepaku.** Spadają one na rośliny i przyklejają się w rozgałęzieniach pędów i w kątach liściowych.

Płatki te wykorzystywane są przez grzyby jako **źródło składników pokarmowych**. Następnie właśnie w tych miejscach dochodzi do pierwszych infekcji, czemu sprzyjają także wszelkie zranienia i uszkodzenia roślin.

Zgnilizna twardzikowa

fot. Sumi Agro Poland

Zgnilizna twardzikowa wpływa na obniżenie się plonu nasion

Największe zagrożenie dla rzepaku w tej fazie stanowi **zgnilizna twardzikowa**, której próg ekonomicznej szkodliwości specjaliści określili jako tylko 1% roślin z objawami. Zatem już przy tak niewielkim stopniu wystąpienia choroby można się spodziewać **obniżenia docelowego plonu nasion**.

Zgniliznę twardzikową powoduje grzyb ***Sclerotinia sclerotiorum***. Szacuje się, że pojawienie się tego patogenu w uprawie rzepaku może spowodować **straty na poziomie aż 30%**. Źródłem infekcji są zimujące w glebie przetrwalniki grzyba, tzw. **sklerocja, z których przy podwyższonej wilgotności gleby kiełkują owocniki w kształcie miseczek**.

W owocnikach dochodzi do tworzenia zarodników i następuje ich wysyp. Charakterystyczne jest **porażenie w postaci szarobiałych plam na łodygach**. Przy dużej wilgotności następuje pokrycie zainfekowanych miejsc przez białą, watowatą grzybnię, zawierającą twarde, szare a następnie czarne sklerocja.

Taka grzybnia jest często widoczna wewnątrz porażonych łodyg. Porażenie rzepaku przez *S. sclerotiorum* sprawia, że **łodygi mogą się wyłamywać, a same nasiona osypują się do gleby**.

Szara pleśń

fot. Sumi Agro Poland

Szara pleśń prowadzi do gnicia i zamierania porażonych roślin

Opadające płatki kwiatów rzepaku są także **źródłem pożywienia dla grzyba *Botrytis cinerea*, będącego sprawcą szarej pleśni**. Choroba ta powoduje brunatne plamy z szarym nalotem na liściach i łodygach, co prowadzi do gnicia i zamierania porażonych roślin. Efektem jest oczywiście **mniejszy plon nasion**.

Czerń krzyżowych

Kwitnienie to okres, kiedy pojawić się może **czern krzyżowych**. Chorobę powoduje grzyb *Alternaria alternata*, którego obecność objawia się w postaci ciemnych, prawie czarnych plam na łodygach i liściach. Często widoczne jest wyraźne **strefowanie plam z czarnym nalotem grzybni i zarodników**.

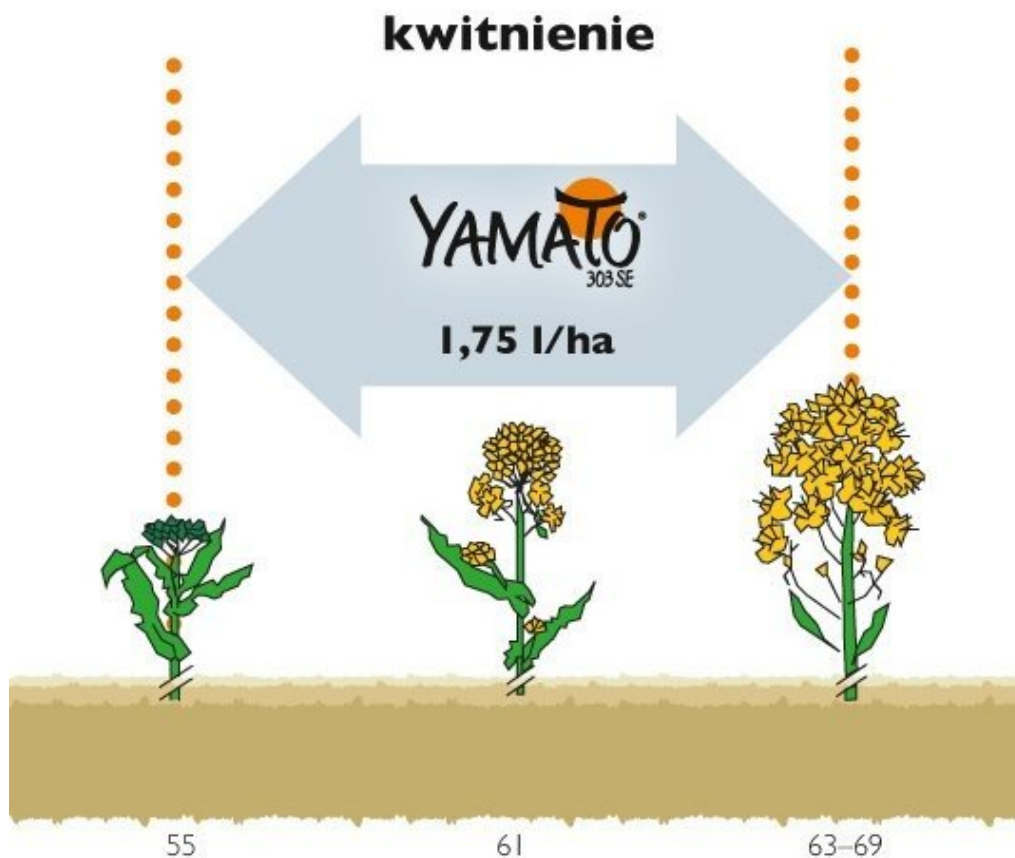
fot. Sumi Agro Poland

Czerń krzyżowych objawia się w postaci plam z czarnym nalotem grzybni i zarodników

Z tych miejsc dochodzi następnie do **infekcji rozwijających się łuszczyn** i właśnie to porażenie jest najistotniejsze dla budowania plonu. Plamy powodują **kurczenie rozwijających się łuszczyn**, przez co następuje ich **przedwczesne pęknięcie i osypywanie się nasion**. W konsekwencji zbieramy plon mniejszy od tego, który powinniśmy uzyskać w układzie zdrowych roślin.

Zabieg na opadanie płatków w rzepaku

Przyjmuje się, że optymalny termin zabiegu to moment, w którym dochodzi do **otwarcia połowy kwiatów pędu głównego** (BBCH 65). To właśnie wtedy zaczynają opadać pierwsze płatki z kwiatów, które zakwitły w pierwszej kolejności.

Do ochrony rzepaku w tej fazie warto zastosować środek o **więcej niż jednej substancji czynnej**. Poprzez wykorzystanie różnych substancji, a co za tym idzie – odmiennych mechanizmów działania, **zwiększamy skuteczność wykonanego zabiegu**. Tego typu rozwiązanie zastosowano w preparacie Yamato 303 SE.

Strategia ochrony roślin

Środek Yamato 303 SE jest optymalnym rozwiązaniem na opadanie płatków w rzepaku

Połączono tu **tiofanat metylu i tetrakonazol**. Związki te wykazują różne mechanizmy działania, a oprócz tego należą do różnych grup chemicznych. Można zatem powiedzieć, że w skuteczny sposób **uzupełniają się nawzajem, realizując strategię ochrony przed głównymi zagrożeniami ze strony grzybów w czasie kwitnienia**.

Dodatkowo Yamato 303 SE jest środkiem, który może być **zastosowany zapobiegawczo, interwencyjnie i wyniszczająco**. Kluczowe jest działanie zapobiegawcze, szczególnie kiedy po warunkach sprzyjających rozwojowi patogenów możemy się spodziewać ich potencjalnego pojawienia się w rzepaku.

Jeżeli w sezonie nie wystąpiły czynniki zwiększające ryzyko wystąpienia zgnilizny twardzikowej i szarej pleśni, zabieg preparatem Yamato 303 SE może zostać **przesunięty do fazy początku formowania łuszczyń, kiedy narażone są one na porażenie przez czerń krzyżowych**.